

53η Διδακτική Ενότητα

Η Ε.Ε. ΚΑΙ Η ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΩΝ ΕΞΑΡΤΗΣΙΟΓΟΝΩΝ ΟΥΣΙΩΝ Η Ε.Ε. ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Διευκρινίσεις, Συμπληρώσεις, Παρατηρήσεις

1. «*Τώρα όμως τα όριά της έχουν εξαντληθεί...*» (σ. 213)

Από έρευνα που πραγματοποίησε η Ε.Ε. οι προβλεπόμενες αυξήσεις των περιβαλλοντικών πιέσεων παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

Οι περιβαλλοντικές πιέσεις εξακολουθούν να αυξάνονται:

- αύξηση κατά 25% της κατανάλωσης μέχρι το 2010 και κατά 20% των εκπομπών άνθρακα σε σύγκριση με το 1990,
- αύξηση κατά 25% του αριθμού των αυτοκινήτων και κατά 17% των διανυόμενων αποστάσεων από το 2000 σε σύγκριση με το 1990,
- αύξηση κατά 63% των χρησιμοποιούμενων λιπασμάτων από το 1970 μέχρι το 1988,
- αύξηση κατά 35% των στερεών αποθεμάτων από το 1987 μέχρι το 1992,
- αύξηση κατά 35% της μέσης κατανάλωσης νερού από το 1970 μέχρι το 1985,
- αύξηση κατά 60% του μεσογειακού τουρισμού μέχρι το έτος 2000 σε σύγκριση με το 1990.

2. «*Σκοπός της νομοθεσίας της Ε.Ε. ...*» (σ. 213)

Επικουρικότητα και κατανομή των ευθυνών

Η Ένωση ενεργεί στις περιπτώσεις που το πρόβλημα δεν μπορεί να λυθεί μόνο από τις εθνικές κυβερνήσεις. Η αρχή της επικουρικότητας (άρθρο 3B της Συνθήκης του Μάαστριχτ) σημαίνει ότι η Ένωση επιδιώκει πάντοτε να κατευθύνει τις ενέργειές της προς τους τομείς όπου θα έχουν τη μεγαλύτερη δυνατή αποτελεσματικότητα και να ενισχύει τις ενέργειες των εθνικών και των τοπικών κυβερνήσεων στους τομείς όπου μπορούν να φέρουν το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα.

Έτσι, παίρνει συχνά την πρωτοβουλία και ενδέχεται να έχει αποκλειστική αρμοδιότητα για τη διαπραγμάτευση διεθνών περιβαλλοντικών συμφωνιών

σχετικά με τις ουσίες που καταστρέφουν το σώμα του όζοντος, π.χ., ή σχετικά με το εμπόριο των κινδυνευόντων ειδών. Τα κράτη μέλη από παράδοση είναι υπεύθυνα για τον προγραμματισμό της χρησιμοποίησης της γης, για τις κατασκευές, για τις περιφερειακές και εθνικές μεταφορές και για τον προγραμματισμό των υδάτινων πόρων.

Η Ένωση ενισχύει τις δραστηριότητες των τοπικών κυβερνήσεων μέσω δικτύων, τουριστικών οδηγιών και σχεδίων έρευνας και επίδειξης.

Ενημερωτικό φυλλάδιο της Ε.Ε. για το περιβάλλον

Εργασία για το σχολείο ή το σπίτι

Το 10% των πόρων που διαθέτει η Ένωση καλύπτει ειδικά ενέργειες για την παρεμπόδιση της εκτροπής των πρόδρομων ουσιών και της νομιμοποίησης παράνομων προσόδων από τα ναρκωτικά. Στους δύο αυτούς τομείς, η Ευρωπαϊκή Ένωση στηρίζει κυρίως δύο ομάδες χωρών: στις συνδεδεμένες χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης παρέχει τη συνδρομή της με την προοπτική της προσχώρησής τους στην Ένωση. Για τις αναπτυσσόμενες χώρες και, ιδιαίτερα, για εκείνες του Συμφώνου των Άνδεων (Βενεζουέλα, Βολιβία, Ισημερινός, Κολομβία και Περού) και για τις χώρες της Κεντρικής Αμερικής, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε να εφαρμοστεί στην Ένωση ειδικό καθεστώς μείωσης των τελωνειακών δασμών, με στόχο να υποστηριχθούν οι εξαγωγές ορισμένων ευαίσθητων γεωργικών προϊόντων και έτσι να διαφοροποιηθούν οι εναλλακτικές καλλιέργειες.

- ◆ Ποια είναι τα μέτρα της Ε.Ε. για τις δύο ομάδες χωρών και με ποιο τρόπο μπορούν αυτά να βοηθήσουν στην καταπολέμηση των ναρκωτικών;

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Ερωτήσεις του τύπου «σωστό - λάθος»

Αφού διαβάσετε τις παρακάτω προτάσεις να κυκλώσετε το Σ εάν τις θεωρείτε σωστές και το Λ εάν τις θεωρείτε λανθασμένες.

1. Όταν πρόκειται για δικαστική, τελωνειακή ή αστυνομική συνεργασία για ναρκωτικά, τα κράτη-μέλη αναλαμβάνουν ίδια πρωτοβουλία. Σ Λ
2. Η στρατηγική της Ε.Ε. για το περιβάλλον στηρίζεται στην αποκλειστική δράση των κυβερνήσεων. Σ Λ
3. Το κάθε κράτος μέλος της Ε.Ε. είναι ελεύθερο να καθορίσει τις προϋποθέσεις της περιβαλλοντικής πολιτικής του. Σ Λ

Ερώτηση πολλαπλής επιλογής

Να βάλετε σε κύκλο το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

- Οι κύριοι τομείς παραγωγής στους οποίους παρεμβαίνει η Ε.Ε. για την προστασία του περιβάλλοντος περιλαμβάνουν:
 - α) την ενέργεια, τις υπηρεσίες και τη γεωργία
 - β) τον τουρισμό και την ενέργεια
 - γ) τη μεταποίηση και τη γεωργία
 - δ) τα (β) και (γ)
 - ε) όλα τα παραπάνω

Ερωτήσεις συμπλήρωσης

Να συμπληρώσετε τα κενά στις παρακάτω προτάσεις.

1. Η Ε.Ε. ενέκρινε ένα πρόγραμμα δράσης με τίτλο «Προς μια ανάπτυξη» το οποίο στηρίζεται στο συνδυασμό της πολιτικής με τα συμφέροντα των οικονομικών τομέων που επιδρούν στο περιβάλλον.
2. Σκοπός της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της Ε.Ε. είναι να θέσει ένα πλαίσιο απαιτούμενων προϋποθέσεων οι οποίες να σε όλη την Ε.Ε. ενώ το κάθε μέλος της είναι ελεύθερο να θέσει όρια από αυτά της Ένωσης.

Ερωτήσεις σύντομης απάντησης

Να απαντήσετε συνοπτικά σε καθεμιά από τις παρακάτω ερωτήσεις.

1. Ποιες αρμοδιότητες προέβλεψε για την Ε.Ε. η συνθήκη του Μάαστριχτ σε ότι αφορά τις εξαρτησιογόνες ουσίες;
2. Με ποιο τρόπο η Ε.Ε. συνεργάζεται με τις εθνικές κυβερνήσεις των κρατών μελών για θέματα περιβάλλοντος;

Ερωτήσεις ανάπτυξης

Να απαντήσετε σε καθένα από τα παρακάτω θέματα, αφού μελετήσετε το ακόλουθο κείμενο:

«Βιώσιμη ανάπτυξη είναι η ανάπτυξη η οποία ικανοποιεί τις ανάγκες του παρόντος χωρίς να θέτει σε κίνδυνο την ικανότητα των μελλοντικών γενεών να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες».

Έκθεση της Διεθνούς Επιτροπής για το περιβάλλον και την ανάπτυξη

1. Να επισημάνετε τους τομείς στους οποίους παρεμβαίνει η Ε.Ε. με στόχο την ανάπτυξη που αναφέρεται στο παραπάνω κείμενο.

2. Να αναφέρετε τον τρόπο με τον οποίο προώθησε η Ε.Ε. τη στρατηγική της ανάπτυξης στις χώρες-μέλη.